

Motion till riksdagen 2011/12:Ub10

av Ibrahim Baylan m.fl. (S)
med anledning av prop. 2011/12:133

Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2011/12:133.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jämställdhet och breddad rekrytering är viktiga kvalitetsfrågor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell omvärldsbevakning och omvärldsanalys för högskolesektorn.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett självständigt analysuppdrag.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppgiften att bedöma utländska utbildningar.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hantera både antagning och urval och föreskrifter för desamma.

Motivering

Det är en god idé att förändra myndighetsstrukturen inom delar av utbildningsområdet så att en myndighet ansvarar för kvalitetssäkring och tillsyn och en annan myndighet ansvarar för uppgifter av service- och samordningskaraktär. Men liksom regeringen nu backar i frågan om hur de externa ledamöterna i styrelserna för statliga universitet och högskolor ska utses så finns en stor risk för att förslagen, om de bifalls, om nya myndigheter inom utbildningsområdet kommer att behöva tas om. Varken propositionen eller den utredning

Fel! Okänt namn på

som ligger bakom förslagen är tillräckligt genomarbetade. Dessa viktiga förändringar inom myndigheterna inom utbildningsområdet kräver en mer nogsam beredning och vi avvisar därför förslaget och föreslår att regeringen återkommer efter att konsekvenserna av regeringens förslag mer noggrant utretts.

Nominering av vissa ledamöter i styrelserna för statliga universitet och högskolor

Regeringen backar nu vad gäller hur de externa ledamöterna i styrelserna för statliga universitet och högskolor ska utses. Vi varnade för det system som infördes och att ansvarsförhållandena mellan rektor och styrelse skulle bli mycket problematiska. Det förslag som nu läggs fram har tagits fram på ett ostrukturerat sätt och har inte förankring i högskolesektorn då bara en knapp tredjedel av remissinstanserna tillstyrker eller godtar det.

Det finns en grundläggande skillnad mellan oss och regeringen i synen på akademisk frihet och hur den bäst upprätthålls, något som avspeglats i flera sammanhang i den högskole- och forskningspolitik som regeringen bedrivit. Vi ser att avvägningen mellan statlig styrning och akademisk frihet upprätthålls genom att regeringen utser ledamöter i styrelser för statliga universitet och högskolor men avhåller sig från detaljreglering av hur dessa styrelser ska sköta sitt uppdrag och uppnå sina mål.

En valberedning som föreslår styrelsens sammansättning är en god idé. Men valberedningen bör vara mycket brett sammansatt med samtliga parter representerade. En sådan beredning ger regeringen bästa möjliga underlag för att fatta ett väl förankrat beslut med den breda sammansättning av externa ledamöter som statliga universitet och högskolors uppdrag kräver.

Jämställdhet och breddad rekrytering är viktiga kvalitetsfrågor

Det är av största vikt att en högskolemyndighet har i uppdrag att arbeta för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. En högskolemyndighet bör även ha i uppdrag att stimulera intresset för högre studier generellt och att arbeta för att bredda rekryteringen till högre studier.

Ökad jämställdhet och breddad rekrytering är viktigt för såväl att se till att alla ges lika reella möjligheter som att öka kvaliteten i högskolan. Att studentgruppen motsvarar samhället är centralt för att utbildningen ska bli så bra som möjligt och för att forskningen ska bli relevant.

För att nå framgång i arbetet för en jämställd högskola och att alla oavsett bakgrund ska ges lika möjligheter att studera är det nödvändigt att en nationell aktör bedriver ett främjande arbete. Det är nödvändigt med en kunnig aktör som kan driva på arbetet för att det ska hålla högsta kvalitet och leda till resultat. Regeringens förslag till ny myndighetsstruktur sätter ett stort frågetecken efter om regeringen tycker att jämställdhet och breddad rekrytering överhuvudtaget är viktiga frågor.

En nationell omvärldsbevakning och -analys för högskolesektorn

En högskolemyndighet bör ha ansvar för omvärldsbevakning och -analys för högskolesektorn. En omvärldsbevakning i vidare mening är nödvändig för att stärka sektorns ställning såväl nationellt som internationellt. Sverige har inte råd att inte ha en sammanhållen analys av den högre utbildningen i en tid när kunskap blir allt viktigare och vårt främsta konkurrensmedel som nation.

Självständigt analysuppdrag

Analysuppdraget för kvalitetssäkrings- och tillsynsmyndigheten bör inte begränsas till Regeringskansliets behov. Högskoleverkets nuvarande uppföljningsuppdrag bör föras över till kvalitetssäkrings- och tillsynsmyndigheten som bör ges ett självständigt uppdrag att tillgodose olika intressenters behov av breda analyser och fånga upp trender.

Uppgift att bedöma utländska utbildningar

Uppgiften att bedöma utländska utbildningar bör inte överföras till stöd- och servicemyndigheten. Den grannliga uppgiften att bedöma utbildningars kvalitet bör istället anförtros kvalitetssäkrings- och tillsynsmyndigheten.

Både hantera antagning och urval och utfärda föreskrifter för desamma

Det finns en konflikt i att stöd- och servicemyndigheten både ska hantera antagning och tillträde och utfärda föreskrifter för desamma. Denna konflikt bör adresseras innan beslut fattas.

Stockholm den 11 april 2012

Ibrahim Baylan (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Håkan Bergman (S)

Thomas Strand (S)

Adnan Dibrani (S)